

-3. 11. 1973

▲ V sobotu 3. února 1973 bude mít v Divadle Petra Bezruče premiéru „Babička“ Boženy Němcové. Jevištní přepis L. Bařínkové a J. Horana režiruje Saša Lichý. V hlavní roli se ostravským divákům představí Soňa Šimberová, která se tak loučí po dlouholetém působení s DPB. Barunku hraje Lenka Termerová, v dalších rolích vystupují Štěpánka Ranošová, Alena Tománková, Bohuslav Čvančara, Jana Postlerová a další.

13. 11. 1973

ze dne

BABIČKA

Uvedení jevištní adaptace Babičky Boženy Němcové může být významnějším dramaturgickým počinem, než pouhým návratem k jednomu ze základních děl české literární klasiky. Mohlo by být návratem k pramenům při hledání pocitu životní jistoty v dnešním komplikovaném světě. Divadlo Petra Bezruče pro svou jevištní podobu Babičky zvolilo dramaturgii Ludmily Bařínkové a Jaroslava Horana. Zde pravděpodobně začíná cesta, kterou se inscenace vzdaluje možnostem původního textu.

ROMÁN BOŽENY NĚMCOVÉ je složitou kompoziční strukturou, ve které se hlubokými významovými vazbami vzájemně prolíná několik vrstev. Vedle memoárového autobiografického základu je to rozsáhlý podíl žánrově kresby povýšené citem pro folklórní pozorování na metaforický celek kroniky českého roku a českého života, stejně jako pásmo dobově podmíněných historických detailů a přípomínek vedle soustředěného budování obecného a do jisté míry idealistického modelu člověka. Je to však komplex, který je organický próze; řeč jeviště jej dokáže vyslovit jako souvislou řadu konfliktů, jako souhrn vztahů postav, které jsou zmíněnými vrstvami autorčina pohledu nezbytně poznamenány. Žel, dramaturgoři pracují jinak. Pečlivě a poněkud mechanicky rekonstruují pro jeviště slavné scény, přičemž se nepouští z bezpečí hranic osvědčeného prvoplánového výkladu a tak jim zcela unikají skutečně živé vazby mezi postavami.

JESTLIŽE DRAMATIZACE NEPRINÁŠÍ jednolitý dramaturgický základ, je režisér odsouzen impuťovat jednotící prvky zvnějšku, i když zůstane jen u pokusu — ať je to již lyrizující hudba, nebo některé části scény. Každý odehraný obraz potvrzu-

je, že hybnou silou představení není vývoj dramatických vztahů, ale proměny vnější tvarové nástavby, ve které jednou převládá žánrový obrázek, podruhé folklór. Není jistě dobrým znamením, jestliže z celé galerie postav nám kromě titulní ulpí v paměti pouze tři různorodé výkony — civilní Barunka Lenka Termerová, se smyslem pro míru. Vnějšíkově kreslená Viktorka Barbary Plichtové, a herecky kultivovaný i když ne právě osobitý mlynář Ludka Eliáš.

SOŇA ŠIMBEROVÁ V TITULNÍ ROLI byla postavena před nelehký úkol. Vždyť hrát postavu, která ve svých rukou soustřeďuje dramatické vztahy, na základě textu, kde jsou tyto vztahy realizovány v minimální míře, není právě vděčný úkol. Je nejsilnější tam, kde může přímo a bezprostředně dramaturgicky jednat. V takových chvílích dává své Babičce až netradiční míru životního elánu a energie. Okamžiky vzpomínek a lyrických průhledů, ve kterých se u Němcové zobečňuje zkušenost z individuálních střetů, dostávají zde spíše epický charakter se sentimentálním zabarvením.

INSCENACE BABIČKY v Divadle Petra Bezruče najde tedy asi své uplatnění jako ilustrace povinné školní četby. Proč ne. Domnívám se však, že dramaturgie volbou tohoto titulu mířila výš.

JIRÍ MATĚJČEK